

Welke vragen stellen architecten en milieuprofessionals op het terrein zich?

Vragen aangeleverd door NAV-VMx (juni 2016) + antwoorden Vlaamse overheid

1° Wie gaat het dossier van de omgevingsvergunning **samenstellen**? Wordt dit de architect, de milieucoördinator- of adviseur indien betrokken, de bouwheer?

- ⇒ Dit wordt bewust niet wettelijk geregeld. Enkel wordt geregeld wie de aanvragen moet ondertekenen. De bouwheer zal dit vrij kunnen regelen samen met architect en milieuadviesbureau.

2° Wie gaat het dossier van de omgevingsvergunning **handtekenen**? Wie gaat het dossier van de omgevingsvergunning **indienen**?

- ⇒ De aanvraag wordt ondertekend en ingediend door de aanvrager/exploitant. Als de medewerking van een architect verplicht is, ondertekent ook de architect de aanvraag.

3° De omgevingsvergunning vereist een nauwere samenwerking tussen architect en milieucoördinator – of adviseur indien betrokken. **Hoe verhouden deze partijen zich** ten opzichte van elkaar? Hoe zullen zij in de praktijk samenwerken? Wie contracteert wie?

- ⇒ De wetgeving regelt dit bewust niet maar laat hier de vrijheid aan de betrokkenen om dit (al dan niet schriftelijk) contractueel te regelen.

4° Hoe zit het met de **aansprakelijkheid van de architect en de milieucoördinator** binnen de Omgevingsvergunning. Zal deze wijzigen of zelf verhogen, bijvoorbeeld door de integratie van het milieutechnisch luik?

- ⇒ Het omgevingsvergunningsdecreet wijzigt niets aan de tienjaarlijkse aansprakelijkheid van de architect. Die is immers federaal geregeld. Ook aan de aansprakelijkheid van de milieucoördinator wordt niets gewijzigd.
- ⇒ Het aanvraagformulier voor gemengde aanvragen is samengesteld uit verschillende delen. Uit het aanvraagformulier blijkt dat ieder het deel ondertekent wat hem aanbelangt en hierover verklaart dat het volledig en correct is ingevuld. Dit betekent dat de architecten niet verantwoordelijk zijn mbt wat is ingevuld in de delen mbt de ingedeelde inrichting of activiteit en omgekeerd.

<https://www.omgevingsloket.be/documents/14614/73690/Bijlage+1+Aanvraagformulier/22b663b5-5cdf-4905-8862-189a5009f84f>

De delen met betrekking tot de stedenbouwkundige handelingen worden ondertekend door de aanvrager van stedenbouwkundige handelingen en indien vereist door een architect.

De delen met betrekking tot de exploitatie van een ingedeelde inrichting of activiteit worden ondertekend door de exploitant van een ingedeelde inrichting of activiteit.

5° Men kondigt aan dat aanvragen voor gemengde projecten eenvoudiger, goedkoper en sneller zullen verlopen. **Wat met niet-gemengde projecten?** Zal men bv. voor de bouw van een woning ook het volledige aanvraagformulier moeten invullen?

- ⇒ Het aanvraagformulier is hetzelfde voor gemengde aanvragen, aanvragen voor enkel stedenbouwkundige handelingen en aanvragen voor enkel exploitaties. Maar als het geen gemengde aanvraag betreft, kunnen sommige delen gewoon overgeslagen worden. Zo moet

het (uitgebreide) deel C niet ingevuld worden bij niet-gemengde projecten als het enkel om stedenbouwkundige handelingen gaat. Ook onderdeel E (MER-screening) moet niet ingevuld worden als het bijvoorbeeld gaat om het bouwen of verbouwen van een woning.

In geval de aanvraag digitaal wordt ingediend, krijgt de aanvrager alleen de vragen die relevant zijn voor zijn aanvraag te zien.

6° De omgevingsvergunning zal helemaal digitaal verlopen, ook voor aanvragen die op papier gebeuren. **Hoe zal dit digitale luik er uitzien en zal dit klaar zijn op 23/02/2017? Wat zijn de gevolgen als het digitaal platform nog niet zou af zijn op 23/02/2017?** Dit zou immers gebeuren op basis van het platform van de digitale bouwaanvraag. Maar uit het werkveld krijgen wij signalen dat vandaag, op minder dan een jaar van de invoering van het omgevingsloket, nog niet alle gemeenten op de digitale bouwaanvraag zijn overgeschakeld. En gemeenten die dit wel al hebben gedaan, doen dit maar met mondjesmaat. Uit een enquête die NAV eind 2015 uitvoerde bij 425 architecten blijkt dat nog maar 1 op de 10 al een digitale bouwaanvraag indiende. Bovendien werd bij de opbouw van dit platform geen rekening gehouden met de digitale bouwaanvraag.

- ⇒ Het concept van de digitale omgevingsvergunning is volledig conform die van de Digitale Bouwaanvraag (DBA) (bij de opbouw van de digitale omgevingsvergunning is dus wel degelijk rekening gehouden met het platform van de digitale bouwaanvraag). Wat betreft stedenbouwkundige handelingen is de huidige gevraagde inhoudelijke informatie in de huidige versie van DBA al volledig conform die voor de omgevingsvergunning, zij het dat bepaalde dossierstukken/addenda bij de omgevingsvergunning kunnen veranderen (bv. hoofdstuk 5 'effecten'). In het kader van de omgevingsvergunning zal de gebruikersinterface wel nog aangepast worden aan de mogelijk complexere inhoud van de projecten. Het klopt dat nog niet alle gemeenten zijn ingestapt in DBA en we rekenen op de druk van de architecten om mee de wifelende gemeenten over de streep te trekken met het oog op de digitale werking bij de omgevingsvergunning. Bij gemeenten waar het wel kan, is het in de eerste plaats aan de architecten zelf om het voortouw te nemen en alvast massaal hun dossiers digitaal in te dienen.
- ⇒ In elk geval zal bij de omgevingsvergunning de behandeling altijd digitaal verlopen. Er is regelgeving in voorbereiding die zal bepalen dat bepaalde doelgroepen of dossiertypes verplicht digitaal moeten indienen of ingediend worden.

7° Zal het omgevingsloket ook rekening houden met eventuele gemeentelijke / provinciale stedenbouwkundige verordeningen? Bijvoorbeeld, zal het controleformulier Hemelwater in het omgevingsloket aangepast worden in functie van de specifieke ligging van het project?

- ⇒ Het dossierstuk 'aanstiplijst Hemelwater' dat een gewestelijke verplichting is, blijft van toepassing bij de omgevingsvergunning. Het is mogelijk dat op basis van gemeentelijke of provinciale verordeningen bijkomende documenten moeten toegevoegd worden, dit is de verantwoordelijkheid van de betrokken bestuursniveaus.
- ⇒ Het controleformulier hemelwater wordt in een eerste fase als PDF toegevoegd in het omgevingsloket.

8° Zal er een **verschil zijn in behandeling, timing en kostprijs** tussen digitaal en op papier ingediende aanvragen? Zo gaan er geruchten dat het indienen van een dossier op papier duurder zou worden ten opzichte van een digitaal ingediend dossier.

- ⇒ Gemeenten kunnen een retributie vragen voor het behandelen van een aanvraag. Aangezien een papieren aanvraag van de gemeente meer werk vraagt (inbrengen van het volledige dossier) is het mogelijk (en niet onlogisch) dat de gevraagde retributie voor papieren dossiers merkbaar hoger is dan voor digitaal ingediende dossiers. De gemeentelijke autonomie speelt hier echter.

- ⇒ Naar behandeling of timing toe zal er echter geen verschil zijn voor de aanvrager. Het is niet omdat een dossier digitaal ingediend wordt, dat de beslissingstermijn of advisering verschilt van een analoog ingediende aanvraag.

9° Hoewel de omgevingsvergunning een vereenvoudiging van de procedures beoogt (ter vervanging van het amalgaam van meldingen, vergunningen, machtigingen e.a.), betekent de invoering toch dat er een aantal **nieuwe procedures en modaliteiten** ontstaan waarin de architect wegwijs gemaakt moeten worden. **Wanneer** moet er van welke procedure gebruik gemaakt worden en **hoe** gaan ze concreet in hun werk?

o **De gewone procedure**

o De **vereenvoudigde** procedure

o De **bestuurlijke lus**

o De **projectvergadering**: hoe moet dit gebeuren, wat is de concrete uitkomst ervan en wie moet de inspraak van derden vormgeven?

o De **buurtinformatievergadering**: wie moet dit organiseren en wat zijn de vereisten hieraan?

o Het **openbaar onderzoek** dat wordt uitgebreid

o Het hoorrecht van derden door **adviesinstanties**

- ⇒ Het lijkt ons niet de bedoeling hier in dit antwoord het volledige decreet en besluit te herhalen. Alle antwoorden op deze vragen zijn immers eenvoudig terug te vinden in de wetgeving.

10° Wanneer er geen beslissing is over de aanvraag via de gewone procedure, dan is er een stilzwijgende weigering. Aangezien de beroepsprocedure moet aangetekend worden 30 dagen na de stilzwijgende weigering, is het belangrijk de **termijnen** goed bij te houden. Wordt het de taak van de architect om deze termijnen bij te houden?

- ⇒ Eigenlijk is het de taak van de aanvrager om de termijnen te bewaken. Het is mogelijk dat de aanvrager hiervoor rekent op de deskundigheid van de architect, maar de wetgeving verplicht of regelt dit bewust niet.
- ⇒ In ieder geval moeten ook stilzwijgende beslissingen bekendgemaakt worden.

11° **Welke vergunningverlenende instantie** (gemeente, Deputatie, Vlaamse regering...) is bevoegd voor welk project, en hoe vindt de architect zijn weg hierin? De bevoegde overheid wordt immers in eerste aanleg niet langer bepaald door de aanvrager, maar wel in functie van een aantal criteria gelinkt aan het project: schaal, aantal inwoners, functie, ligging binnen of buiten centrumsteden.

- ⇒ Dit wordt geregeld in artikel 15 van het decreet, en in de Vlaamse en provinciale lijsten. Voor gemengde projecten speelt ook de indelingslijst een rol.

12° De omgevingsvergunning is in regel van onbepaalde duur en moet op die manier tot meer rechtszekerheid leiden. **Onbepaald** betekent echter niet **onbeperkt**. Waar een stedenbouwkundige vergunning vandaag in regel voor onbeperkte duur wordt toegekend, is dit in de omgevingsvergunning niet langer het geval. Welke gevolgen zal dit hebben?

- ⇒ Dit is foutief. In de VCRO kan elke verleende stedenbouwkundige vergunning tijdelijk zijn. In de praktijk worden de meeste vergunningen uiteraard zonder tijdsbeperking verleend. Bij de

omgevingsvergunning is de lijst van aanvragen waarvoor een tijdelijke vergunning kan worden verleend, limitatief opgesomd.

13° Wat zijn de nieuwe en striktere **termijnen** per fase en hoe zal gegarandeerd worden dat dit met de omgevingsvergunning beter zal worden gerespecteerd? Wie moet de termijnen opvolgen?

⇒ De termijnen zijn in het decreet vastgelegd.

Samengevat zijn de termijnen de volgende:

Over de ontvankelijkheid van een aanvraag moet binnen een termijn van dertig dagen vanaf de dag na de indiening van de aanvraag of na de ontvangst van de ontbrekende gegevens of documenten beslist worden.

De beslissing ten gronde moet binnen een termijn van 60 dagen in de vereenvoudigde procedure dan wel 105 of 120 dagen in de gewone procedure (al dan niet met commissie) worden genomen. De voormelde termijnen gaan in op de dag na de ontvankelijk en volledigverklaring of bij gebrek aan beslissing de dertigste dag na de indiening van de aanvraag.

De termijn voor het onderzoek van de ontvankelijkheid en volledigheid van een beroepschrift bedraagt eveneens 30 dagen. De uiteindelijk beslissing moet dan binnen de 60 dagen vallen igv vereenvoudigde procedure en 120 dagen igv gewone procedure.

De termijn gaat in op de dag na de datum dat het laatste beroep ontvankelijk en volledig wordt verklaard of bij gebrek aan beslissing de dertigste dag na de indiening van het beroep.

Zowel in eerste aanleg als in beroep kan de termijn onder bepaalde voorwaarden verlengd worden met 60 dagen.

⇒ Het is ons een raadsel waarom de NAV vraagt of de termijnen bij de omgevingsvergunning beter zullen worden gerespecteerd. Dat geeft de indruk dat de termijnen vandaag niet worden gerespecteerd. Welnu, uit monitoring blijkt dat in 2014 ongeveer 1,5 aanvragen op duizend gevolgd werden door een stilzwijgende weigering. Dit is een verwaarloosbaar aantal.

14° De **vergunningsvoorwaarden** kunnen voortaan ambtshalve **aangepast** worden na het behalen van de vergunning. Dit heeft in hoofdzaak betrekking op de milieuvergunningsvoorwaarden, maar hangt wel vast aan de stedenbouwkundige vergunningsvoorwaarden. Welke gevolgen kan dit hebben?

⇒ Dit heeft ENKEL betrekking op de bijzondere milieuvorwaarden (die nu ook al ambtshalve gewijzigd kunnen worden).

15° De aanvragen zullen behandeld worden door de **omgevingsambtenaar**. Deze dient de aanvragen te toetsen aan de beoordelingsgronden uit de VCRO en DABM, en te antwoorden op de bezwaren uit de openbare onderzoeken. Om deze nieuwe functie vorm te geven, werden de huidige voorwaarden naar diploma en kwaliteit van de milieuambtenaar en de stedenbouwkundig ambtenaar op elkaar afgestemd. De huidige functievoorwaarden van de stedenbouwkundig ambtenaar werden hierdoor afgezwakt. Dit terwijl de beoordeling van de dossiers ons inziens net complexer wordt. Zal dit in de praktijk niet tot problemen leiden?

⇒ Het is aan de gemeenten om te zorgen voor voldoende competent personeel. De Vlaamse gemeenten staan op hun autonomie inzake personeelsbeleid.

16° Hoe vermijden dat een **hogere graad van participatie en inspraak** leiden tot meer **vertragingen** op het pad naar een vergunning?

- ⇒ Voor participatie en inspraak wordt een zekere tijd voorzien. Zo zijn de behandelingstermijnen voor een aanvraag met openbaar onderzoek langer dan deze voor een aanvraag zonder openbaar onderzoek. Ze zijn echter nog steeds kort en behoren tot de kortste van Europa.
- ⇒ Voor gemengde projecten wordt er één gezamenlijk openbaar onderzoek georganiseerd voor beide aspecten samen.

17° Hoe zitten de nieuwe modaliteiten en termijnen m.b.t de **meldingen** in elkaar?

- ⇒ De termijn waarover de bevoegde overheid beschikt om akte te nemen van een melding bedraagt 30 d.

18° Op welke manier verandert het **handhavingsbeleid** ten opzichte van vandaag? Hoe zal het strikter opgevolgde handhavingsbeleid in concreto in zijn werk gaan?

- ⇒ Na te lezen in decreet.

19° Met betrekking tot complexe projecten: MER zal nu ook ingebed zijn in de omgevingsvergunning. Dit is een totaal nieuw gegeven. Hoe zal dit in zijn werk gaan?

- ⇒ In plaats van een vooraf goedgekeurde MER wordt een ontwerp-MER bij de aanvraag gevoegd. (Als er een recent en bruikbaar goedgekeurd MER is van een vorige aanvraag kan deze MER toegevoegd worden aan de aanvraag. Dit zal echter eerder de uitzondering zijn dan de regel.)
- ⇒ Deze ontwerp-MER zal ter inzage liggen tijdens het openbaar onderzoek, zodat hierop ingesproken kan worden
- ⇒ Het ontwerp-MER wordt goedgekeurd (of afgekeurd) in de loop van de procedure. Verder hoeft de architect zich hier niets van aan te trekken. Er zijn door hem geen extra taken te vervullen.

20° Hoe zit het met de declassering van klasse 1 naar klasse 2A. Is er al iets over beslist? Blijft een milieucoördinator in klasse 2 A verplicht? Hoe ziet de tweede fase van de declassering eruit? Wanneer zal deze plaatsvinden?

- ⇒ De nieuwe indelingslijst met de in de conceptnota aangekondigde declassering werd vastgesteld bij het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning.
U kan de toekomstige indelingslijst op onze website raadplegen.
- ⇒ Samenvattend bestaat de declassering erin dat een aantal inrichtingen met een beperkte complexiteit en een eerder beperkte hinder met een lokaal karakter worden gedeclasseerd (onder andere tankstations, kleine afvalverwerkers, zwembaden).
Tot een eventuele tweede declassering zal pas worden overgegaan na een evaluatie van de toepassing van de omgevingsvergunningsreglementering.

- ⇒ Bij de declasseringsoefening is er gekozen om de onderverdeling van een indelingsrubriek te behouden waardoor de voormalige klasse 1 nu een klasse 2 A wordt. Hierbij blijft de milieuoördinator steeds behouden ook al wordt de rubriek gedeclasseerd. Als er reeds een klasse 2A rubriek bestond, dan werden deze samengevoegd. Met het omgevingsbesluit wordt ook artikel 4.1.9.1.1, §1 van titel II van het VLAREM gewijzigd (art. 206) als volgt: " §1. De exploitant van een inrichting die in de indelingslijst is ingedeeld in de eerste of tweede klasse en in de vijfde kolom van de indelingslijst is aangeduid met de letter A of B dient met ingang van 4 juli 1996 een milieuoördinator aan te stellen.

21° Vanaf wanneer kan een omgevingsvergunning worden ingediend? Hoeveel tijd voor het vervallen van de lopende vergunning moet dit gebeuren?

- ⇒ De omgevingsvergunning treedt in werking op 23 februari 2017. Vanaf dit ogenblik kunnen er geen aanvragen voor een milieu- of stedenbouwkundige vergunning meer ingediend worden, alleen omgevingsvergunningsaanvragen zijn mogelijk.
- ⇒ De vergunningsaanvragen die voor de voormelde datum werden ingediend worden behandeld volgens de "oude" procedure". Desalniettemin kan de vergunningverlenende overheid beslissen een vergunning voor onbepaalde duur te verlenen.

- ⇒ Mededeling met vraag tot omzetting: exploitanten die al over een milieuvergunning beschikken, hebben de mogelijkheid om onder de voorwaarden vermeld in artikel 390, §1, eerste lid, van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning, tussen de 48 en 36 maanden voor het verstrijken van de milieuvergunning een vraag tot omzetting naar een vergunning van onbepaalde duur aan de bevoegde overheid mee te delen. Dit is een mogelijkheid en geen verplichting.

De vergunningverlende overheid neemt akte van deze mededeling als:

- de milieuvergunning voor twintig werd verleend vanaf 10 september 2002;
- de mededeling werd ingediend tussen de 48ste en de 36ste maand voor het einde van de milieuvergunning;
- er geen bezwaren werden ingediend door het betrokken publiek en de adviesinstanties;
- de stedenbouwkundige handelingen op het moment van de mededeling hoofdzakelijk vergund zijn;
- er geen MER of passende beoordeling is vereist.

De akte geldt als bewijs dat de vergunning definitief is.

- ⇒ Hernieuwing

Voor de exploitanten die zich niet kunnen of willen beroepen op de voormelde mogelijkheid, is de omschakeling naar een omgevingsvergunning van permanente duur pas aan de orde op het moment van de hernieuwing van "de milieuvergunning" .

De hernieuwing kan met toepassing van artikel 70 van het Omgevingsvergunningsdecreet in principe op zijn vroegst 24 maanden voor de einddatum voor de einddatum van de vergunning aangevraagd worden.

Net als onder het huidige Milieuvergunningsdecreet is er evenwel de mogelijkheid om de hernieuwing vroegtijdig aan te vragen in geval er een overname van de vergunde ingedeelde inrichting of activiteit gepland is of in geval er een belangrijke verandering van de vergunde ingedeelde inrichting of activiteit wordt beoogd.

Dit is de enige mogelijkheid om meer dan 48 (omzettingsregeling) of in bepaalde gevallen 24 maanden (hernieuwing) voor het verstrijken van de vergunningstermijn, om te schakelen naar een permanente vergunning.

22° Hoe zit het met de evaluaties, link met handhaving?

- ⇒ De evaluaties worden geregeld in artikel 5.4.11 van het DABM en de nieuwe artikelen 1.4.1.1 en volgende van VLAREM II. Hierin is er sprake van algemene en gerichte evaluaties.
- ⇒ De **algemene** evaluaties zijn voorbehouden voor de GPBV-installaties en worden uitgevoerd naar aanleiding van de publicatie van nieuwe BBT-conclusies in het Publicatieblad van de Europese Unie.
- ⇒ Alle inrichtingen kunnen onderworpen worden aan **gerichte** evaluaties. Ze hebben tot doel ervoor te zorgen dat maatregelen uit Europese Richtlijnen en uit door de Vlaamse Regering goedgekeurde plannen en programma's omgezet worden in de bijzondere voorwaarden in de vergunning. Hierbij is het belangrijk te vermelden dat de voormelde maatregelen in eerste instantie via algemene en sectorale voorwaarden moeten opgelegd worden. De Vlaamse Regering wordt opgedragen hierover richtlijnen vast te stellen.
- ⇒ Als evaluerende instanties worden de gewestelijke omgevingsvergunningscommissie, de provinciale omgevingsvergunningscommissie en de bevoegde dienst van de gemeente aangeduid. Deze instanties kunnen bij de evaluatie van de milieuvoorwaarden van een ingedeelde inrichting of activiteit van de eerste klasse met verplichting tot aanstelling van een milieucoördinator, de visie van de milieucoördinator vragen over de maatregelen die de exploitant voorstelt of uitvoert naar aanleiding van de redenen die aanleiding hebben gegeven tot de evaluatie.
- ⇒ Wat de relatie met handhaving betreft moet worden opgemerkt dat de finaliteit verschillend is. Evaluaties zijn erop gericht na te gaan of de vergunningsvoorwaarden volstaan om een hoog niveau van bescherming van mens en milieu tegen risico's en hinder te waarborgen en dit in het bijzonder rekening houdend met de Europese Richtlijnen en de plannen en programma's van de Vlaamse Regering. Handhaving is erop gericht na te gaan of de exploitant conform de algemene, sectorale en bijzondere voorwaarden exploiteert. Het is wel zo dat bij de evaluaties gebruik gemaakt moet worden van de bij de inspectie verkregen gegevens. De evaluerende instanties kan bij de evaluatie informatie opvragen bij de toezichthouder.

23° Wat zal de omgevingsvergunning als impact hebben op het bedrijf en welke invloed heeft dit op de milieucoördinatoren?

- ⇒ Dit is een zeer ruime vraag. Samenvattend kan gesteld worden dat de invoering van de omgevingsvergunning een vlottere en betere vergunningverlening beoogt. Sleutelbegrippen in deze hervorming zijn de geïntegreerde behandeling en de digitalisering.
- ⇒ Hieronder de belangrijkste voordelen voor de bedrijven:
 - het indienen van één aanvraag voor milieu en stedenbouwkundige aspecten bij één en dezelfde bevoegde overheid, één op te volgen procedure;
 - tegensprekende adviezen en beslissingen worden vermeden
 - door te kiezen voor digitale indiening kunnen kosten en tijd bespaard worden
 - voor bepaalde categorieën van complexer geachte aanvragen een geformaliseerd vooroverleg met het oog op een goede voorbereiding van de aanvraag
 - permanente vergunningen ipv milieuvergunning voor maximum 20 jaar....
- ⇒ Zoals vermeld in een eerder antwoord kent het besluit betreffende de omgevingsvergunning een bijzondere rol toe aan de milieucoördinatoren bij de uitvoering van de evaluaties van de

milieuvoorwaarden van de inrichtingen waarbij de aanstelling van een milieucoördinator verplicht is.